

Tampereen Vuolteentorin peruskorjaus loi alueelle viihtyisän identiteetin

Maritta Koivisto, arkkitehti SAFA, päätoimittaja Betoni

Tampereen ydinkeskustan koskimaisemassa sijaitsevan Vuolteentorin peruskorjaus valmistui tänä kesänä. Monikäyttöisen aukion pinnoissa yhdistyvät nerokkaasti betonituotteet ja luonnonkivi, joilla on luotu alueelle omaleimainen, taiteenomainen, uusi ilme ja samalla muistumia alueen historiasta.

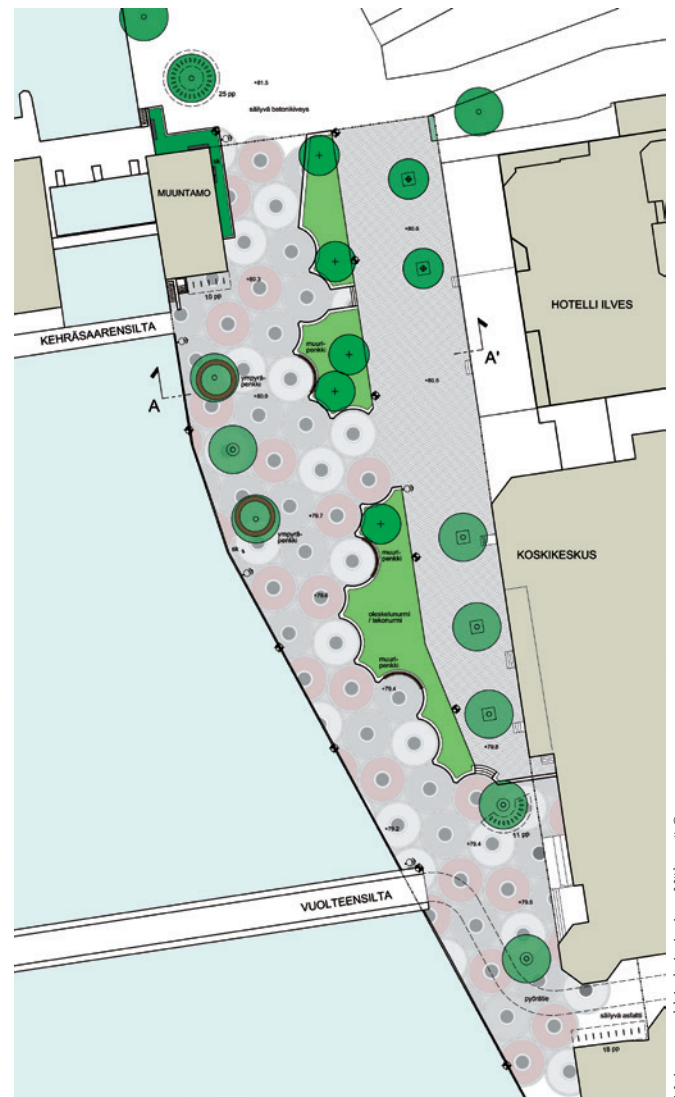
Lähtökohtana yhdistää viihtyisä oleskelu ja toiminta

Vuolteentorin reilun 0,3 hehtaarin alue Tammerkosken rannalla on vilkkaassa kevyen liikenteen käytössä. Tampereen kaupunki järjesti suunnittelukilpailun vuonna 2014, jolla haettiin alueelle uutta ilmettä, joka ottaisi huomioon jalankulkijat, alueella oleskelun, terrassien tarpeet sekä ainutlaatuisen sijainnin Tammerkosken kansallismaiseman läheisyydessä.

Kilpailun voittanut *Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy:n* ehdotus "Rullaati rullaa" perustui alueen kehräämöhistoriaan näkyen muun muassa alueelle tulevien kiveyksien lankarulla-kuvioissa ja kaarevassa, muuttuvasteisessä betonimuurissa, jonka yläreunaan on upotettu led-valolista. Ehdotuksessa aukiolle luotiin viihtyisiä oleskelutiloja niin nurmipintojen, puistoistutusten kuin terrassialueen muusta alueesta erottavan betonitukimuurin avulla.

"Kantavana ideana oli alueen kehräämöhistoriasta ammennettu lankarulla-aihe, josta on abstrahoitu omaleimainen ja tunnistettava kiveyskuviointi aukiolle. Sen muotoja seurailleen on aukion itäreunaan muotoiltu voimakasilmäinen betonimuuri. Muuri jakaa alueen siten, että vapaa kaupunkioleskelu ja toiminnallinen pinta on sijoitettu alemmalle tasolle sekä ravintola- ja kahvilaterassit omalle tasolleen rakennuksen seinustalle. Väliin jää loivasti kalteva nurmialue istuskeluun ja makoiluun. Nurmialueelle istutettiin sopiviin paikkoihin muutama iso puistopuu luomaan lisävehreyttä aukiolle", kertoo maisema-arkkitehti *Matti Liski* *Näkymä Oy:stä*.

- 1 Yleissuunnitelma
- 2 Betoninen istuskelu-muuri jakaa alueen vapaaseen kaupunkioleskeluun ja toiminnalliseen osaan.
- 3 Vuolteentorin lankarulla-aihe tulee elävöittämään myös ympäröivien rakennusten näkymiä.

1

2

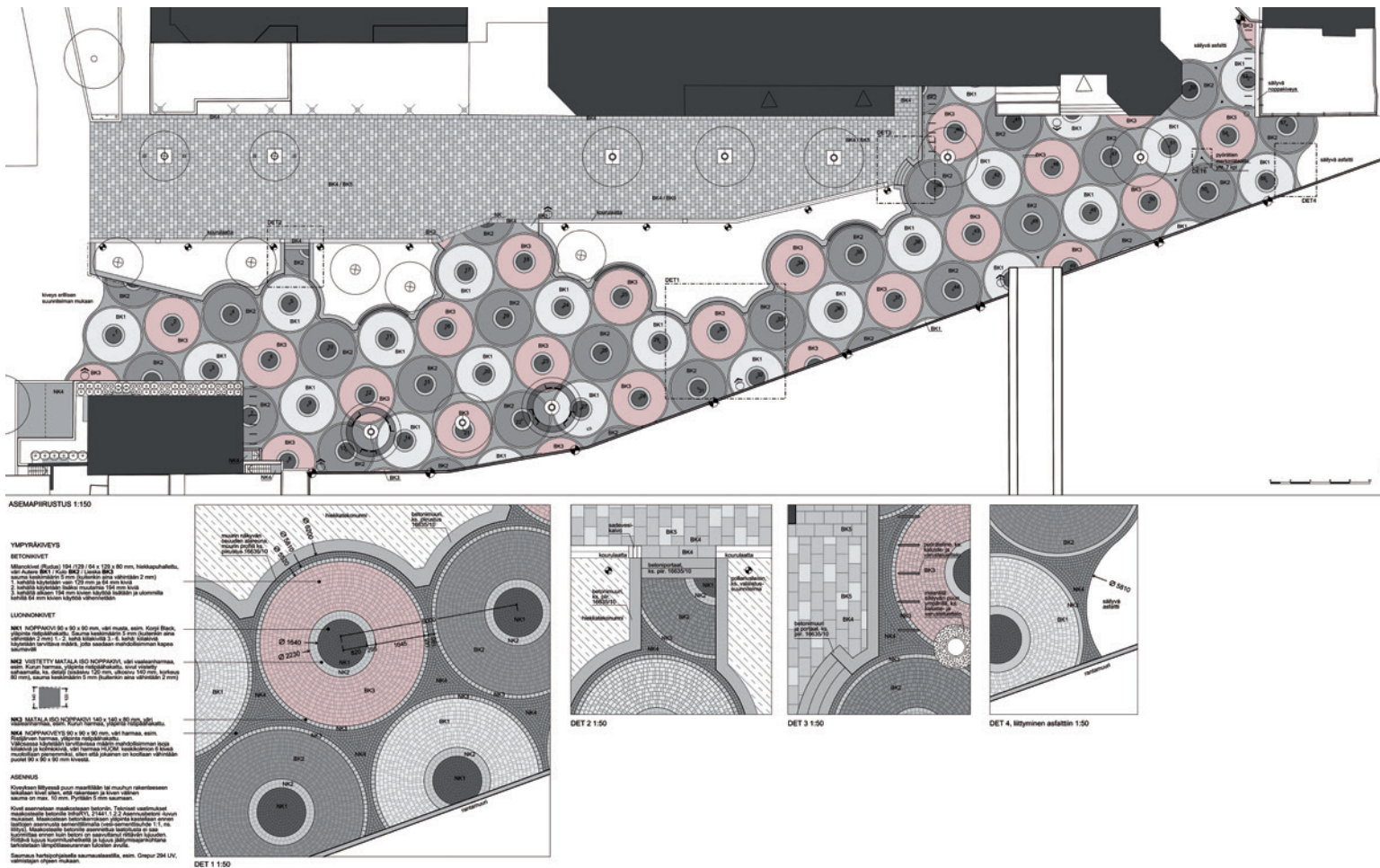
3

Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy

Eriika Ahopelto, Aamulehti

5

6

4 Muuri ja muut oleskelupaikat mahdollistavat monta erilaista istuskelupaikkaa, joista voi seuraila aukion toimintaa ja sen läpi kulkevia ihmisiä.

5 Kiveyspiirustus

6 Pyörätien kaiverrettu merkintälaatta.

"Muuri ja kiveys yhdessä luovat aukiolle vahvan omaleimaisen ilmeen ja identiteetin. Polveileva pitkä muuri mahdollistaa monta erilaista istuskelupaikkaa, joista voi seuraila aukion toimintaa ja sen läpi kulkevia ihmisiä. Vapaa pinta mahdollistaa pienimuotoisten tapahtumien järjestämisen aukiolla.

Muurin lisäksi aukiolle on sijoitettu kiveyskuviota korostavia pyöreitä penkkejä", jatkaa Liski.

"Taidevalaistuksen pääteemana on piirtää pimeään aikaan esiin aukion muuri. Polveileva valokuuva johdattaa kulkijat aukion läpi. Rannan puolella aukion perusvalaistus on toteutettu alaspäin suunnatuilla pylväsvalaisimilla" kertoo Matti Liski valaistussuunnittelusta.

Betonilla ja luonnonkivellä rakennettua ympäristöä

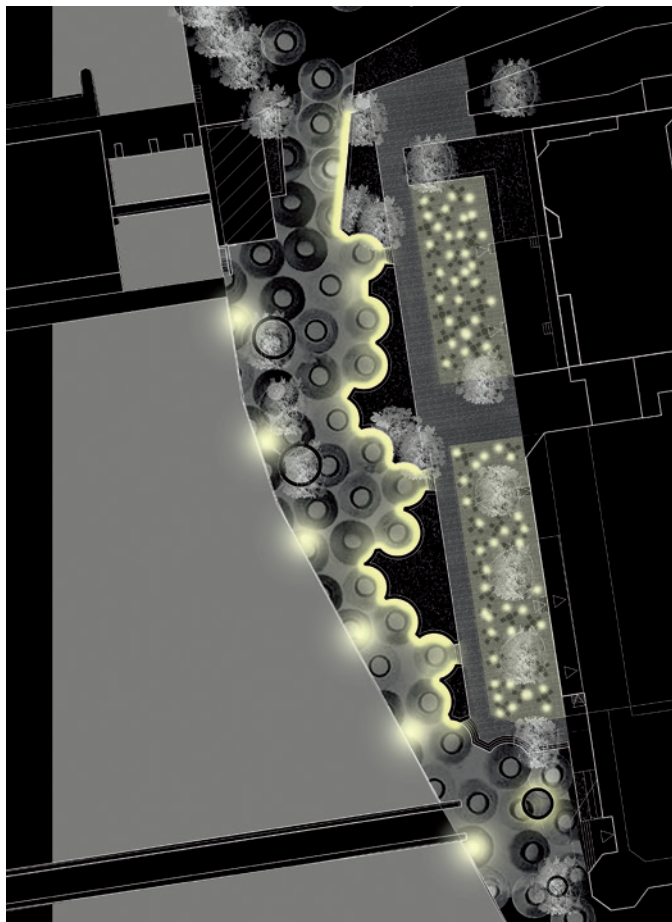
Alueen parannustyöt alkoivat syyskuussa 2016 ja päättyivät syksyllä 2017. Tampereen kaupunginvaltuusto piti alueen siistimistä niin tärkeänä asiana, että kohde lisättiin kaupunginvaltuustossa talousarviokäsittelyn yhteydessä Keskustahankkeen vuoden 2016 vuosisuunnitelmaan budjetin raameissa. Valtuusto myös edellytti ripeyttä ja talven yli tekemistä.

Ensivaiheessa alueella purettiin vanhat pintamateriaalit ja betonirakenteet sekä parannettiin hulevesijärjestelmiä lisäämällä

Matti Liski

7

8

kaivoja ja putkia. Alueen ilmeen uusimisessa keskeisissä rooleissa olevien muurin ja kiveysten pohjatöissä maapohja tasattiin ja massoja vaihdettiin paremmiksi.

Suurimpina haasteina olivat kireä aikataulu, talvityö ja liitospinnoissa olleet kiinteistöt. Työmaajärjestelyt piti hoitaa niin, että alueella toimi yleinen kulku ja kiinteistöjen huoltoajat.

Kiveystä ja tekonurmialuetta rajaava betonimuuri on valettu paikalla. Kiveystöitä tehtiin vaiheittain. Myös muurin rakentaminen tehtiin useassa eri vaiheessa. Muurin yläreunan alla kiertää muuria ja sen edustaa valaiseva led-valonauha.

Luonnonkivien ja betonisten maisematuotteiden toimittajaksi valikoitui Rudus Oy urakkakilpailun kautta. Rakennuttajan mukaan materiaalivalinnoissa painotettiin luonnonkiven kotimaisuutta, kulutuskestävyyttä, ulkonäköä ja helppohoitaisuutta. Rudus otettiin mukaan jo suunnitteluvaiheessa.

Koskikeskuksen puoleinen kiveys on tehty käyttäen kahden sävyistä isoa betonilaattaa, kooltaan 418 x 628 x 120 mm.

"Lankarulla"-kiveyksen ladontaa suunniteltiin yhdessä Rudus Oy:n kanssa ja koeladonta tehtiin oppilastyönä Tampereen seudun ammattiopisto Tredussa. Tilaajan ja suunnittelijan lisäksi opiskelijat saivat arvokasta oppia

vaativan ladontamallin toteuttamisessa. Koe-ladonnan perusteella muokkasimme hieman ladontakuvioita, kivikokoja ja saumausmenetelmiä", kertoo Matti Liski.

Kuvioiden ladonta ja varsinkin saumaus olivat hyvin vaativia, koska luonnonkivet saumattiin Greboxilla ja betonikivet saumaushiekalla.

Viimeistelyvaiheessa alueelle lisättiin puu- ja pensasistutusta, uusi nurmialue, puistopenkkejä sekä uusittiin valaistus. Vihreällä nurmialueella ja puilla on merkittävä rooli alueen liittymisessä laajempaan kaupunkirakenteeseen, sillä se kytkee Vuolteentorin luontevaksi osaksi Tammerkosken rantoja reunustavaa vihreää puistonauhaa.

Vuolteentorin rakentaminen kuului osana Tampereen kaupungin Keskusta-hankkeen "Viiden tähden keskusta" -ohjelmaa.

Yhteistyö eri osapuolten kesken sujui hyvin ja tori valmistui aikataulussaan. Toteutus on myös hyvä esimerkki hankkeesta, jossa tilaajat, suunnittelijat ja urakoitsijat toimivat rakentavassa yhteistyössä ja luovat uutta korkeatasoista ja ennakkoluulotonta ympäristörakentamista.

Uudistettu Vuolteentori tarjoaa nyt viihtyisän ja vihreän olohuoneen teollisen ja uuden Tampereen solmukohdassa.

7 Kiveystä ja tekonurmialuetta rajaava betonimuuri on valettu paikalla.

8 Muurin valaistussuunnitelma.

9 Valmis betoninen muuri toimii istuskeluun ja muuhun oleskeluun.

9

Vuolteentorin peruskorjaus, Tampere

Rakennusaika 9/16 – 9/17

Rakennuttaja: Tampereen kaupunki, Keskustahanke, Kaupunkiympäristön kehittäminen: Raija Tevaniemi

Suunnittelu: Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy

Pääsuunnittelija ja projektipäällikkö: Matti Liski

Suunnittelijat: Niina Alapeteri, Katja Orrainen, Sofia Tigerstedt, Ana Torres

Geo-, kuivatus- ja tasaussuunnittelu: Tampereen Infra: Petri Rantanen

Rakennesuunnittelu: Suunnittelukide Oy: Tuukka Mikkoja ja Jarmo Niemi

Valaistussuunnittelu: WhiteNight Lighting Oy: Arto Heiskanen

Pääurakoitsija: NCC Infrastructure

Kivityöt ja maanrakennuksen aliurakoitsija: VRJ Länsi-Suomi Oy

Valmisbetonin toimitus: Lujabetoni Oy

Betoni- ja luonnonkivituotteet: Rudus Oy:

Milano-kivet, hiekkapuhalletut sävyt: autere, kulo ja lieska

Betonilaatta 418 x 628 x 120, hiekkapuhalletut sävyt: kulo ja autere

Graniittinoppakivet: Vakionoppa ja matala iso noppakivi sävyt: poltetu musta ja harmaa

Pyörätien kaiverrettu merkintälaatta, Kurun harmaa luonnonkivi

Vuolteentorin lukuja:

Kokonaisala: 3360 m²

Massanvaihto: 1500 m³

Hulevesijärjestelmän parantaminen lisäämällä kaivoja 7 kpl ja hulevesiviemäriä 70 m

Betonikiveykset: 2140 m²

Luonnonkiveykset: 680 m²

Betonimuuri: 130 jm

Hiekkatekonurmi: 450 m²

Puu- ja pensasistutukset: 99 kpl

Pyörätelineiden ja virkistysalueen penkkien asentaminen

Aukion rakentamiskustannukset: 729 600 euroa

Refurbishment makes Vuolteentori plaza in Tampere a pleasant area

Vuolteentori plaza on the bank of the Tammerkoski Rapids is an area busy with pedestrian and bicycle traffic. The City of Tampere organised an idea contest in 2014 to find a new character for the area, taking into account pedestrians, the use of the plaza as a lounging area, the needs of the terrace restaurants as well as the unique location near the national landscape of Tammerkoski Rapids.

The winning entry in the idea contest submitted by Landscape Architects Näkymä was based on the history of spinning mills in the area, reflected in e.g. the reel-of-yarn patterning of the paving stones and the curved concrete wall with a variable radius and a led light strip embedded in the top edge of the wall. The entry showed pleasant lounging areas in the plaza, utilising lawn surfaces, park plantations and a cast-in-situ retaining wall between the terrace restaurants and the rest of the plaza.

The building of Vuolteentori plaza was part of the "five star downtown" programme in the City Centre project of the City of Tampere.

Ana Torres

Matti Liski

10

10 Vuolteen tori on viihtyisä alue, jossa eri käyttäjäryhmät on otettu huomioon.

11 Alue ennen remonttia.

12 Vuolteentorille tuli viihtyisä aukio, jossa torialue ja terassialue ovat erotettuina toisistaan polveilevalla betonitukimuurilla.

13 Kuviodien ladonta ja varsinkin saumaus olivat hyvin vaativia, koska luonnonkivet saumattiin Gre-boxilla ja betonikivet saumaushiekalla.

11

12

Matti Liski

